

*Даний матеріал наводиться в
демонстративних цілях. Через це файл не
відображає повний обсяг роботи. Для
отримання цілісної інформації по цій чи іншій
роботі звертайтеся до менеджерів сайту
kursach.in.ua*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО КАЛЕНДАРЯ: ВІД ПЕРШИХ АРТЕФАКТІВ ДО НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	6
РОЗДІЛ 2. ЕВОЛЮЦІЯ КАЛЕНДАРНИХ УЯВЛЕНЬ УКРАЇНЦІВ У ЗВ'ЯЗКУ З ПРИЙНЯТТЯМ ХРИСТИЯНСТВА.....	11
РОЗДІЛ 3. РУЙНАЦІЯ КАЛЕНДАРНОЇ ЗВИЧАЄВОСТІ ПІСЛЯ ЖОВТНЕВОГО ПЕРЕВОРОТУ ТА ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО КАЛЕНДАРЯ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ.....	17
3.1. Календар як знаряддя нової комуністичної ідеології.....	17
3.2. Відродження календаря в незалежній Україні, пошуки консенсусу.....	23
ВИСНОВОК.....	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	29

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО КАЛЕНДАРЯ: ВІД ПЕРШИХ АРТЕФАКТІВ ДО НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Слово "календар" походить від латинських слів "calendarium" та "calendae". Перший з них означає боргову книгу, оскільки в Стародавньому Римі було прийнято платити відсотки за борг у перший день місяця і перший день місяця називали «календарями» [1].

Так римляни 1 січня називали *aleCalendae Januariae*«. Календар термінів забезпечує систему розрахунку довгострокового періоду, який використовує частоту явищ природи, які особливо помітні при щоденному оберті земної кулі, очевидний рух місяця навколо Землі та річний рух сонця.

Тривалий час ділиться на століття, роки, місяці, тижні та дні. Якщо довго спостерігати зоряне небо одночасно можна встановити важливу регулярність: видиме положення сузір'я над горизонтом буде постійно змінюватися і набувати оригінальний вигляд лише через рік.

Місячний календар виник у древніх кочівників. Коли люди рушили далі побудували і почали займатися сільським господарством, потрібно було визначити час сівби і врожаї, пов'язані зі зміною пір року і видимим рухом сонця. Потреба передбачити прибуття зима, весна, літо чи осінь привели до перших сонячних календарів і набагато більших, ніж обід, одиниці часу - сонячний рік [1].

Первісні люди ще не знали, як писати, тому багато днів відзначали за допомогою штампування на палиці або вузлах, зав'язаних на спеціальних мотузках. Варто звернути увагу на те, що різні природні явища відбуваються протягом певного періоду і повторюються в певному порядку. Було помічено, що між двома зимами чи літом було приблизно однакова кількість карбів або бульбочок. Відкриваючи цю закономірність, люди вони приблизно знали, коли має настати той чи інший період.

Один з таких календарів, що складаються у вузол, дізнався з історії походу персидського царя Дарія 12,5 тисячі років тому. Дарій правив

величезною імперією Ахеменідів, яка брала верх у Річки Інд на сході до Егейського моря на заході та від Кавказу на півночі до першого порогу Нілу (поблизу теперішнього міста Асуан) на півдні. У 513 році до н Дарій вирішив перемогти південноукраїнські степи, де в той час мешкали скіфи. Для цього потрібно було форсувати Дунай. Дарій наказав закрити багато кораблів, що утворили своєрідний міст. Через нього воїни Дарія перетнули північний берег Дунаю. Давньогрецький історик Геродот, писав, що Дарій, збираючись завоювати скіфські землі, розповів про це військовим помічникам залишився на Дунаї, пояс на шістдесят вузлів, і наказав розвантажувати по одному щодня [2].

Якщо всі вузли розв'яжуться, і він не повернеться, то солдати, залишені на Дунаї, мають спалити міст і повернутися додому. Відомо, що скіфи заманили Дарія до глибини його землі і почали перемагати його армію. Даріє врятувався лише тому, що йому вдалося повернутися на міст до того, як розв'язався останній вузол у лівому поясі.

Фіксовані календарі широко використовували деякі північно-сибірські народи (якути, евенки, мансі та ін.) наприкінці XIX ст [1].

Бажання певною мірою узгодити день, місяць і рік призвело до того, що воно було створено три типи календарів: сонце, засноване на русі сонця, яке прагнуло узгодити день і рік; Місяць (на основі руху Місяця), який мав на меті гармонізувати дні та місячні місяці; місячно-сонячний, де намагалися вирівняти всі три одиниці часу.

В даний час майже всі країни світу використовують сонячний календар. Щомісячний календар відігравав важливу роль у античних релігіях. До наших днів він зберігся в деяких східних країнах, що сповідують мусульманську віру. У місячному календарі місяці мають 29 і 30 днів відповідно дні змінюються так, що перший випуск кожного наступного місяця збігається з появою на небі Нового Місяця. Місячні календарні роки чергуються між 354 і 355 днями. Потім, місяць на 10-12 днів коротший за сонячний рік [3].

Календар Ланісолара використовується в єврейській релігії для обчислення релігійних свят, як в Ізраїлі. Це особливо складно. Рік містить 12 місяців, кожен складається з 29 або 30 днів, але регулярно враховує рух сонця [2].

"Робочі роки", що містять додатково тринадцять місяців. Просто, тобто Дванадцять місяців, складаються з 353, 354 або 355 днів, а старші, або тринадцять місяців, мають 383, 384 або 385 днів. В результаті перший день місяця майже точно збігається з молодиком [2].

У VII ст. давньоримський цар Нума Помпілій реформував римський календар і до календарного року були додані додаткові два місяці: одинадцятий та дванадцятий. Перший з них був називається Січ (Януарій) - на честь бога Януса, де одне обличчя було звернено вперед, і інший - назад: він міг би думати про минуле і передбачати майбутнє одночасно [3].

Назва чергового нового місяця, лютий, походить від латинського слова "februarius", що означає "Очищення", і це пов'язано зі святом очищення, яке відзначалося щороку 15 лютого. Цього місяця присвячений богам підземного світу, лютий.

Історія повсякденного розподілу цікава. Спочатку рік складався з римського календаря Росії 304 дні. Щоб порівняти це з грецьким календарним роком, вам доведеться додати 50 днів. Але забобонні римляни вірили, що непарні числа щасливіші за парні тому додано 51 день. Однак з такої кількості днів неможливо було зробити два повних місяці. Звідси від півроку, що відбувся 30 днів тому, тобто у квітні, червні, вересні, листопаді та грудні, було добавлено по одному дню. Тоді є кількість днів, з яких формуються нові місяці, збільшився до 57. З цієї кількості днів січень сформував місяці, що містять 29 днів, а лютий - 28 днів [3].

Таким чином, рік становив 355 днів, розділених на 12 місяців. У лютому ми отримали тут лише 28 днів. Цей місяць був подвійно "нещасливим": він був коротшим за інші і містив, як правило, багато днів.

Так виглядав римський календар за кілька століть до нової ери. Тривалість року встановлена на рівні 355 днів.

Це майже збігалось з тривалістю місячного року, який складався з 12 місячних місяців, але 354,4 дня.

Цей збіг не є випадковістю. Він пояснює, що римляни використовували місячний календар і початок кожного місяця визначається першою появою місяця після молодика. Священики наказали вони офіційно "спричиняють" початок кожного нового місяця, а також початок року.

Так, у 1324 р. Увагу імператора привернув візантійський вчений Никифор Григорій Андроніка II про те, що весняне рівнодення більше не випадає на 21 березня. Він вважав за необхідне виправити календар разом із але рахунок Великодня. Однак імператор відхилив пропозицію Григорія, оскільки він розглядав можливість реформи майже неможливою, бо неможливо домовитись між окремими православними людьми церкви в цьому питанні [2].

1373 р. Візантійський вчений Ісаак Аргір, який краще розумів необхідність виправлення Липневого календар та правила обчислення Великодня вважали такий захід не вигідним. Він був впевнений у майбутньому "баченні світу" та кінці світу за 119 років, тому мало бути 7000 років "від дня створення світу". Чи варто переглядати календар, якщо в житті всього людства залишилося так мало часу [1].

Представники католицької церкви також розуміли необхідність реформування липневого календаря. XIV ст. Папа Климент VI закликав виправити календар. У березні 1414 року календар обговорювався за ініціативою кардинала Пітера д'Алі.

Базель обговорив недоліки липневого календаря та неточності поточного Великодня.

У 1475 р. Папа Сікст IV почав готувати календар і виправляти Пасху. Для цього він запросив римського німецького астронома і математика Регіонтантана до Риму (1436-1476).

Але раптова смерть вчених змусила папу відкласти виконання свого плану.

У XVII ст. Дві інші "всеосяжні" палати займалися реформою календаря: Латеранська рада (1512-1517) та Трент (1545-1563). Коли Латеранська рада створила комітет у 1514р календарної реформи, Римська курія запросила відомого польського астронома Миколу Коперник (1473-1543) приїхати до Риму і взяти участь у роботі календарного комітету. Однак Коперник уникає участі у Комісії та вказував на своєчасність таких реформ, на його думку, що на цей час точна тривалість тропічного року не визначена [1].

У 1582 р. Папа Григорій XIII вніс нову зміну, яка полягала в наступному: якщо рік закінчується двома нулями, він вважається високим, лише якщо число сотень у ньому кратно чотирьом: 1600, 2000, 2400, рік не вважається високим: 1700, 2300 років. В іншому, в липневому календарі суттєвої різниці в новому календарі не було, але за допомогою цієї однієї зміни можна було «вирішити» три додаткові дні, що накопичувались за 400 років. Незабаром нову Європу почала використовувати вся Європа, за винятком Росії, яка продовжувала жити в липневому стилі [2].

Лише в 1918 році на території нинішньої України почав діяти григоріанський календар. Різниця між новим та старим календарем до того часу становила 13 днів, що слід було відкинути пізніше: після 31 січня 1918 року настало 14 лютого. Всі свята, включаючи Новий рік, перенесли на 13 днів. Однак новий календар не зовсім ідеальний. Помилка накопичується за один день кожні 3333 дні. В результаті сьогодні розробляються проекти з більш точним та повним календарем [3].

Таким чином, можна дійти висновку що шлях становлення сучасного календаря є дуже тривалим та тернистим. Безліч століть, ба навіть тисячоліть календарі змінювались, переписувались, додавались або віднімалися нові дати у літочисленні, тощо. Лише на початку XX століття перед нами постав той календар, яким ми користуємось і донині.

**РОЗДІЛ 2. ЕВОЛЮЦІЯ КАЛЕНДАРНИХ УЯВЛЕНЬ УКРАЇНЦІВ
У ЗВ'ЯЗКУ З ПРИЙНЯТТЯМ ХРИСТІЯНСТВА**

РОЗДІЛ 3. РУЙНАЦІЯ КАЛЕНДАРНОЇ ЗВИЧАЄВОСТІ ПІСЛЯ ЖОВТНЕВОГО ПЕРЕВОРОТУ ТА ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО КАЛЕНДАРЯ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ

3.1. Календар як знаряддя нової комуністичної ідеології

Радянський уряд сформував модель держави, де саме мало не всі області життя ґрунтуватися на принципах однієї домінуючої ідеології. З перших років радянська влада контролює суть культурних змін у Радянському Союзі, що як наслідок визначило свідоме знищення стандартних культурних стереотипів поведінки через дії уряду. Оскільки в основі традиційної селянської культури була релігія, головне завдання комуністичного уряду вбачалося в необхідності подолання релігії населення, а, отже, - встановлена свят та фестивалів традиційної селянської культури. Тому один із стратегічних напрямків комуністичної імперії була презентація національних фестивалів та святкувань Радянського Союзу.

Головна роль цих свят полягала в перемозі над релігією народу. Основним завданням публічних заходів була популяризація Радянського Союзу як держави, формування поваги до влади, згоди певних ідеологічних стереотипів та політичних цінностей серед населення.

На зламі культурних періодів здійснюються необхідні кроки трансформації та руйнування світогляду за одну ніч. Тому з перших років радянської влади були основою культурних змін у Радянському Союзі визначило свідоме знищення стандартних культурних стереотипів поведінки через дії уряду.

Якщо раніше життя суспільства, його внутрішні ритми та циклічність структурували та гармонізували релігійні свята та приписи, з утвердженням нового більшовицького ладу постало завдання витіснення релігійної складової з усіх сфер суспільного життя.

Радянський уряд сформував модель держави, яка охоплювала точно всі сфери життя і воно мало ґрунтуватися на принципах домінуючої ідеології. Починати з 20-х років минулого століття в суспільстві відбулися великі зміни, які є значно вплинули на стан масової свідомості та світогляду.

Свята, ювілеї, церемонії, ритуали, обряди мали важливе значення компоненти, характеристики, соціокультурні форми спілкування членів Радянського Союзу [8, с. 439].

Радянська влада визнала пріоритетом формування радянської сакральної системи цінностей, "нової" людини, світогляд комуністів та "радянський" менталітет. Людям довелося прийняти нові комуністичні ідеї, проголошені в постанові до суспільства, замість колишнього (традиційного) "релігійного".

Але покласти край давній традиційній християнській моралі було непросто для більшості людей. Крім того, благочестивий народ тривалий час, на підсвідомому рівні, боявся покарання Господнього (очікуючи те, що це буде однією з причин майбутнього затвердження влаштування партії - тоталітарної репресивної машини).

Боячись вакууму свого існування, прагнучи ототожнити себе з суспільством, людина поступово вбирала морально-ціннісні норми нового суспільства. Важливе місце у системі цінностей посідало свято.

Найхарактернішу визначальну рису обрядово-святкового канону дослідники бачать у його символіці, яку складає кожен обряд як систему дій, що виступають як символи (знаки) певних соціальних ідей, цінності, норми. Стереотипні форми масового руху виробляються за допомогою ритуальної поведінки, відбувається автоматичне приєднання нормативних вимог до домінуючої системи. Ритуали впливають не тільки на розум, а й на почуття учасників.

Дослідники виділяють три типи радянських свят:

1) свято-реконструкція (обґрунтовує сьогодення за допомогою сакралізації та репрезентація минулого) - найважливіша група свят, пов'язаних

з формуванням держави, визначає основи світового порядку та впливає на формування ідентичності;

2) відпочинок-переміщення, покликаний витіснити з культурної пам'яті певні фрагменти минулого через їх "виключення" та / або "заміну" символічно переробленої історична подія;

3) свято-укрупнення, яке має затвердити існуючий світовий порядок шляхом додаткового повторення базових цінностей [9].

На початку ХХ ст. святкова культура представлена набором релігійних, королівських, храмових, майнових, військових, міських, народних свят та просто вихідних, такі як неділя. Особливе місце серед цього всього займали святкові дні. Сюди входили церковні (звичайні дні) та світські свята, які були відзначені урочистими богослужіннями в присутності адміністративної влади, представники міських установ, почесні гості та парафіяни.

Святкова культура, що склалася на хвилі революційних перетворень 1917 р., викликала великі перетворення [11].

Це стало одним із стратегічних напрямків комуністичного уряду запровадження національних радянських свят та ритуалів. В загальному свята радянської доби мали охопити основні віхи історії та культури нової держави і передавати їх через покоління вже як традиційні радянські.

На початку 20-х років більшовики взяли курс на витіснення зі щоденного життя суспільства, релігійних свят та пропаганда нових свят. Одне з найяскравіших свідчень антирелігійної орієнтації більшовицької політики полягала у внесенні змін до календаря. Вже перші радянські укази визначали святкові та вихідні дні, що зменшувало кількість православних свят та вихідних.

Звернемося до детального окресу «червоного» календаря радянської України, наведеного в дослідженні Т. Гаєвської [10].

У Російській імперії до 1917 р. склалася система вихідних днів, що оголошувалися (до 2 березня 1917 р.) неприсутніми за Височайшим повелінням. Неприсутніми (вихідними) вважалися дні недільні, всі

дванадцяті свята православної церкви, деякі інші церковні (Покрова, Усікновення глави Іоанна Предтечі, ікони Казанської Божої Матері і деякі інші), а також табельні. 30 липня 1905 р. народився спадкоємець престолу, через що до календаря були внесені деякі корективи: скасовувався вихідний день 22 листопада – Народження і Тезоіменитство Государя Спадкоємця (великого князя Михайла Олександровича). Вводилися два нові вихідні: 30 липня – Народження Государя Спадкоємця та 5 жовтня – Тезоіменитство Государя Спадкоємця (великого князя Олексія Миколайовича). Неприсутні дні на 1917 р. (дати вказані за старим стилем): 1 січня – Новий рік; 6 січня – Богоявлення або Хрещення Господнє; 2 лютого – Стрітєння Господнє; 10-11 лютого – Масляна або Два дні Сирної седмиці (дата змінна); 25 березня – Благовіщення; 26 березня – Вхід Господній у Єрусалим; 2-8 квітня – Великодній тиждень (дата змінна); 23 квітня – тезоіменитство Її Імператорської Величності Государині Імператриці Олександри Феодорівни; 6 травня – Народження Її Імператорської Величності, Государя Імператора Миколи Олександровича; 9 травня – День святителя Миколи чудотворця; 11 травня – Вознесіння Господнє (дата змінна); 14 травня – Коронування государя Імператора і Государині Імператриці; 21 травня – П'ятидесятниця або День Св. Трійці (дата змінна); 22 травня – День Св. Духа (дата змінна); 25 травня – Народження Її Імператорської Величності, Государині Імператриці Олександри Феодорівни; 29 червня – День Св. Ап. Петра і Павла; 22 липня – тезоіменитство Її Імператорської Величності, Государині Імператриці Марії Феодорівни; 30 липня – день народження цесаревича Олексія Миколайовича; 6 серпня – Преображення Господнє; 15 серпня – Успіня Пресвятої Богородиці; 29 серпня – Усікновення голови св. Іоанна Предтечі; 30 серпня – Благовірного кн. Олександра Невського; 8 вересня – Різдво Пресвятої Богородиці; 14 вересня – Воздвиження Хреста Господнього; 26 вересня – Ап. і Євангеліста Іоанна Богослова; 1 жовтня – Покрови Пресвятої Богородиці; 5 жовтня – тезоіменитства Спадкоємця Цесаревича; 21 жовтня – Сходження на престол Государя Імператора; 22 жовтня – Казанської ікони Божої Матері; 14

листопада – Народження вдови Государині Імператриці; 21 листопада – Введення в храм Пресвятої Богородиці; 6 грудня – Святителя Миколи Чудотворця та тезоіменитства Государя Імператора; 25–27 грудня – Святкування Різдва Христового [10].

1917 році спрощуються неробочі святкові дні – не святкуються царські дні народження і тезоіменитства, все інше залишалося незмінним.

У 1929 р. Була зроблена спроба представити «радянського революційного календаря». Відповідно до постанови РНК СРСР від 24.09.1929 р." Про робочий час і час відпочинку на підприємствах та в установах, які переходять на безперервний виробничий тиждень »замість «свят »було введено термін «революційні дні». Це:

22 січня - «День пам'яті 9 січня 1905 року та пам'яті В. І. Леніна»;

1 і 2 травня - «Дні Інтернаціоналу»;

7 та 8 листопада - "Дні річниці Жовтневої революції" [12, с. 42-43].

Святкування інших революційних подій проводилося без звільнення робітників і службовців з роботи. На Новий рік та Усі дні проводились роботи з релігійних свят (колишні особливі дні відпочинку) на загальних підставах. Тобто релігійні свята були повністю скасовані, і Новий рік був оголошений святом, але робочим днем (до 1947 р., Коли 1 Січня стає неробочим святом).

Було спеціально розроблений для агітаторів та партійних діячів "Комуністичний календар", який зібрав усі включені урочисті події до нового "пантеону" свят. Календар включав в собі багато кількість коментарів, що пояснюють витоки революційних свят, а також чим вони відрізнялися від релігійних [8].

Були також пропозиції щодо введення «радянського вічного календаря», згідно з яким субота та неділя були скасовані як такі, і тиждень тривав п'ять днів. Хронологія мала розпочатися з Жовтневої революції 1917. Однією з цілей такої реформи було бажання "Щоб дні відпочинку, канікули не асоціювались у свідомості працівників з релігійної легенди. "Крім того, було зазначено, що "релігійні свята мають політичне значення ":" це політична

агітація в інтересах експлуататорів ", відповідно - необхідно виключити не тільки канікули, але навіть згадування про них [10]. Цій же меті в боротьбі за антирелігійне життя служили і безперервне виробництво, якому надавалося особливе значення "в скасування старого семиденного біблійного тижня. "У реформованому тижні було запропоновано ввести такі назви, які б "відображали нові тенденції в житті": день партії, юнден, женден та ін.

Таким чином, запровадження нової радянської обрядовості в 1920-1930-х років спричинили і водночас засвідчили подвійність процесів атеїзму суспільства, а також свідомість загалом. Серед психологічних явищ, характерні для суспільств, що переживають трансформацію, дослідники звернуть увагу на наступне: анатомічна деморалізація, нестерпне терпіння, соціальний захист від держави та інше.

Радянська модель свят та обрядів мала на меті легітимізувати партійно-радянську систему, очистити генетично викарбувані з історичної пам'яті елементи, насамперед національно-державні, для припинення релігійності як конкурента радянської влади. Важливу роль відігравали свята та обряди.

Структура радянської ідеологічної системи, яка прагнула врегулювати не лише громадський простір, а й повсякденне життя. Влада не врахувала той факт, що свята, обряди та ритуали несуть із собою сильний емоційний підйом і досвід, а тому є зручним інструментом політичної пропаганди та ідеології.

Відбулося руйнування логіки повсякденного життя, паралельне співіснування старі та нові норми та принципи, що породили певні парадокси або явища в суспільно-політичному житті. Поступово величезна православна країна перейшла до системи світських вірувань, сакралізації партії, її лідерів та цілей, вкладаючи в цей процес весь потенціал та навички релігійності, які були зумовлені її історичною та культурно-цивілізаційною особливістю.

Обрядово-святковий канон сформувався як важлива складова радянського державотворення та основна функція радянської обрядовості, яка мала на меті повну руйнацію релігійних уявлень.

3.2. Відродження календаря в незалежній Україні, пошуки консенсусу

ВИСНОВКИ

Дана тема курсової роботи виявилась доволі цікавою та багатогранною. Оскільки історія українського народного календаря пройшла через велику кількість етапів його формування. Дослідивши та вивчивши цю тему, можна дійти таких висновків:

1. Шлях становлення сучасного календаря є дуже тривалим та тернистим. Безліч століть, ба навіть тисячоліть календарі змінювались, переписувались, додавались або віднімалися нові дати у літочисленні, тощо. Лише на початку ХХ століття перед нами постав той календар, яким ми користуємось і донині.

2. Пропаганда християнства в Русі сприяла зміцненню громадянства, поширенню писемності та створенню літературної пам'яті. Під його впливом розвиваються живопис, кам'яна архітектура і музика, розширюються і зміцнюються російські культурні зв'язки з Візантією, Болгарією та країнами Західної Європи. Разом з християнством у країнах Східної Славії було запроваджено візантійський церковний календар, поклоніння «чудодійним» символам та поклоніння святим.

3. Впровадження християнства та протистояння нової церкви язичницьким віруванням українців знайшло своє відображення в національному календарі. Виявилось, що дохристиянські звичаї та народна пам'ять українців були надто міцними та стійкими. Християнство було змушене процвітати.

Так, купальські свята були пов'язані з пророком Іоанном Хрестителем, різдвяні колядки та щедрівки - з Різдом Христовим, весна та Різдво - з Воскресінням Христовим та великодніми заходами. "Одне слово" за словами В. Скуратовського," було створено синкретичне поєднання двох релігій: так званого дуалізму".

4. Християнство мало досить великий вплив на календар того часу. З приходом християнства на територію Київської Русі традиційні язичницькі

свята замінили на православні, початок нового року було перенесено на середину зими. Ці та інші чинник зумовили становлення Нового календаря, дослідження якого тривають і досі.

5. Радянська модель свят та обрядів мала на меті легітимізувати партійно-радянську систему, очистити генетично викарбувані з історичної пам'яті елементи, насамперед національно-державні, для припинення релігійності як конкурента радянської влади. Важливу роль відігравали свята та обряди.

Структура радянської ідеологічної системи, яка прагнула врегулювати не лише громадський простір, а й повсякденне життя. Влада не врахувала той факт, що свята, обряди та ритуали несуть із собою сильний емоційний підйом і досвід, а тому є зручним інструментом політичної пропаганди та ідеології.

6. Запровадження нової радянської обрядовості в 1920-1930-х років спричинили і водночас засвідчили подвійність процесів атеїзму суспільства, а також свідомість загалом. Серед психологічних явищ, характерні для суспільств, що переживають трансформацію, дослідники звернуть увагу на наступне: анатомічна деморалізація, нестерпне терпіння, соціальний захист від держави та інше.

7. Суботники були присвячені «червоній пасці», а Різдво також було оголошено «червоним». Були навіть плани оголосити 7 січня «святом повалення всіх святих». Серед українського селянства, яке звикло жити і працювати за традиціями своїх предків, нові радянські свята прижились дуже важко і болісно.

8. Попри всю драматичну історію українського народного календаря, він був і є джерелом пам'яті та духовності нашого народу, з багатьох позицій і сьогодні не втратив свого значення. Той факт, що ми маємо можливість більше дізнатись про життя та побут наших попередників, використовуючи календар як джерело, дає нам законне право пишатися високим рівнем культури українського народу, який прийняв значне місце у світовій цивілізації.

Таким чином, дана тема потребує ще більшого та ґрунтовного дослідження зі сторони істориків, вчених та археологів. А зміни у сучасному календарі потребують чіткого обґрунтування зі сторони держави та компетентних осіб.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ